COMMISSIE

BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 21 december 1993

betreffende het steunvoornemen ten behoeve van SST-Garngesellschaft mbH, Thüringen

(Slechts de tekst in de Duitse taal is authentiek)

(Voor de EER relevante tekst)

(94/266/EG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 93, lid 2, eerste alinea,

Na de betrokken partijen overeenkomstig artikel 93 de gelegenheid te hebben geboden hun opmerkingen kenbaar te maken en gelet op deze opmerkingen,

Overwegende hetgeen volgt:

I

De Commissie besloot op 6 april 1993 de procedure van artikel 93, lid 2, van het Verdrag in te leiden met betrekking tot het voornemen van de Duitse autoriteiten 4 669 000 DM steun te verlenen ten gunste van SST-Garngesellschaft mbH, een te Brattendorf in de deelstaat Thüringen gevestigd familiebedrijf, hierna „SST" genoemd, met het oog op de bouw van installaties voor de produktie van polyesterstapelvezel. De gehele produktie van de nieuwe fabriek zou gebruikt worden door de spinnerij van de onderneming met het oog op de produktie van gespecialiseerd polyestergaren dat niet elders in de Gemeenschap wordt geproduceerd.

De algemene steunintensiteit bedraagt 30,2 % en de totale investeringskosten lopen op tot 15 460 000 DM.

Niettegenstaande de voorgenomen steun verstrekt zou worden krachtens regionale steunregelingen die door de Commissie zijn goedgekeurd, werd de Commissie niet behoorlijk in kennis gesteld van het voornemen in de zin van artikel 93, lid 3, van het Verdrag, in overeenstemming met de aanmeldingsverplichting in de Kaderregeling voor steunmaatregelen in de sector synthetische vezels [1], hierna „de Kaderregeling" genoemd.

Door te besluiten de procedure in te leiden vestigde de Commissie tevens de aandacht erop dat werd getwijfeld of de steun noodzakelijk was om de door de deling van Duitsland veroorzaakte economische nadelen te compenseren zoals de Duitse autoriteiten beweerden. Bovendien zou de gesteunde investering eerder leiden tot nieuwe produktiecapaciteit en niet tot een aanzienlijke beperking, hetgeen is vereist in de Kaderregeling.

De Duitse Regering werd bij brief van 19 april 1993 in kennis gesteld van het besluit van de Commissie. De overige belanghebbenden werden op de hoogte gebracht door de bekendmaking van de brief [2].

II

De Duitse Regering heeft haar opmerkingen kenbaar gemaakt bij brieven van 7 juni, 14 juli en 2 december 1993 en op bijeenkomsten met de Commissie van 7 juli, 6 oktober en 30 november 1993.

De Duitse Regering betoogde dat vóór de economische en monetaire hereniging met de Bondsrepubliek op 1 juli 1990, de produktie van synthetische vezels en de investeringsbeslissingen in die sector in de voormalige Duitse Democratische Republiek voornamelijk onder het toezicht stonden van één organisatie, het Chemiefaserkombinat „Wilhelm Pieck", te Schwarza. De produktie was beperkt tot vezels en garens van slechts drie soorten polymeren waarop de Kaderregeling betrekking heeft: polyamide, polyacrylnitril, en polyester. Polypropyleenvezels werden ingevoerd uit Tsjechoslowakije en Bulgarije in overeenkomst met de Comecon-akkoorden.

De Duitse Regering verstrekte onderstaande gegevens over de produktie van synthetische vezels in de Duitse Democratische Republiek tussen 1985 en 1989:

[1] PB nr. C 346 van 30. 12. 1992, blz. 2.

[2] PB nr. C 210 van 4. 8. 1993, blz. 9.

Produktie

(in ton)

Vezel-/garentype	Jaar				
	1985	1986	1987	1988	1989
Polyamidegaren	42 903	46 279	48 561	53 493	54 691
Polyamidestapel	5 634	5 970	6 066	5 253	6 289
Polyestergaren	26 470	25 845	25 737	25 388	26 266
Polyesterstapel	43 509	35 332	43 603	42 406	44 435
Acrylstapel	36 430	36 717	35 024	48 456	58 635
Totaal	154 946	150 143	158 991	174 996	190 316

In vergelijking met een totale produktiecapaciteit van 192 000 ton ondergingen de produktieniveaus in 1989 geen wezenlijke wijzigingen vóór de economische en monetaire hereniging met de Bondsrepubliek op 1 juli 1990.

De Duitse Regering verklaarde dat het Chemiefaserkombinat Schwarza na de eenmaking was opgeheven en dat inspanningen werden geleverd om de synthetische vezelindustrie in de nieuwe deelstaten te herstructureren ten einde de besluitvorming inzake investeringen en produkten te bevrijden van de door de planeconomie van de voormalige Duitse Democratische Republiek opgelegde verplichtingen en de produktiecapaciteit, die vroeger volledig werd gebruikt, te beperken tot het niveau van het verwachte verbruik in de nieuwe deelstaten dat op ongeveer 150 000 ton is geraamd.

De Duitse Regering betoogde dat de technologie van de installaties van het Chemiefaserkombinat en de economische structuur van de industrie in het algemeen niet spoorden met de rest van de Gemeenschap omdat de leiding van de betrokken produktie-installaties niet in staat was in te spelen op marktontwikkelingen of beslissingen te nemen over een investeringsstrategie zonder politieke goedkeuring waarbij rekening werd gehouden met andere factoren, onder meer de ontwikkeling van de industrie elders in het Oostblok. Terwijl de producenten van synthetische vezels in de Gemeenschap in staat waren hun activiteiten te herstructureren en te rationaliseren door het exploiteren van nieuwe technologie, het ontwikkelen van nieuwe produkten en het betreden van nieuwe markten, was dit, gelet op wat voorafgaat, niet mogelijk voor de industrie in de voormalige Duitse Democratische Republiek. Dientengevolge behelst de herstructurering van de industrie in de nieuwe deelstaten de aanpassing van de installaties van de ondernemingen die in de plaats zijn gekomen van het Chemiefaserkombinat, alsmede de nieuwe investeringen van nieuwe ondernemingen zoals SST.

Ter toelichting bij het effect van de overheidscontrole op de industrie merkte de Duitse Regering op dat terwijl de synthetische vezelproducenten elders in de Gemeenschap inspeelden op de zich wijzigende vraag door hun produktiecapaciteit voor polypropyleenstapelvezel en -filamentgaren geleidelijk te verhogen (van 104 000 ton in 1979 tot 549 000 ton in 1992), in de voormalige Duitse Democratische Republiek geen polypropyleenvezel of -garen is geproduceerd.

Hoewel de Duitse Regering haar vroegere ramingen van de omvang van de algemene capaciteitsbeperking ingevolge de herstructurering van de industrie in de nieuwe deelstaten thans als te optimistisch beschouwt, was zij er overigens van overtuigd dat de ontwikkeling een zware last zou leggen op de nieuwe deelstaten die gepaard gaat met een aanzienlijke teruggang van de werkgelegenheid, hetgeen zou leiden tot grote economische en sociale moeilijkheden in de getroffen gebieden. De deelstaat Thüringen had bijzonder zwaar te lijden onder de herstructerering van de synthetische vezel- en textielindustrie met een daling van het aantal banen met 85 % tussen 1 januari 1991 en 31 december 1992.

De Duitse Regering betoogde dat de betrokken investering deel uitmaakte van de strategie inzake de herstructurering van de synthetische vezelindustrie in de voormalige Duitse Democratische Republiek. Rekening houdend met de betrokken investering zou het netto-effect van de herstructurering eind 1994 een beperking met ongeveer 25 % van de totale capaciteit in de voormalige Duitse Democratische Republiek betekenen.

Dit totaal bedraagt per vezelsoort:

Capaciteit

(in ton)

Polyamidegaren	44 875
Polyestergaren	27 000
Polyesterstapel	39 200
Acrylstapel	20 000
Polypropyleenvezel	12 000
Totaal	143 075

Het totaal bedraagt per onderneming :

Onderneming	Polyamide-garen	Polyester-garen	Polyester-stapel	Acryl-stapel	Polypro-pyleen-vezel
Märkische Faser AG			30 000	20 000	
Rhône-Poulenc Rhotex	1 875				
Thüringische Faser AG	15 000				
SST-Garngesellschaft			9 200		
Hoechst	5 000	27 000			
Lausitzer Teppichfaserwerk	23 000				12 000
Totaal	44 875	27 000	39 200	20 000	12 000

III

De enige belanghebbende die krachtens de procedure van artikel 93, lid 2, schriftelijke opmerkingen kenbaar maakte was Apparel, Knitwear & Textiles Alliance. Deze opmerkingen werden bij schrijven van 29 september 1993 medegedeeld aan de Duitse Regering die zich van commentaar daarover onthield.

Mondelinge opmerkingen werden ontvangen van het International Rayon & Synthetic Fibres Committee.

IV

De betrokken maatregel behelst ongetwijfeld steun in de zin van artikel 92, lid 1, van het Verdrag aangezien SST in staat wordt gesteld de voorgenomen investering ten uitvoer te leggen zonder alle kosten ervan te moeten dragen. Aangezien er intracommunautair handelsverkeer is in polyesterstapel (ongeveer 165 000 ton ruwe vezels in 1992 en ongeveer 6 000 ton verwerkte vezels), zal de voorgenomen steun bovendien waarschijnlijk de mededinging vervalsen en het handelsverkeer tussen de Lid-Staten ongunstig beïnvloeden.

De betrokken steun bedraagt in totaal 4 669 000 DM en heeft een intensiteit van 30,2 % : een lening van 3 410 000 DM met een intensiteit van 22,08 % krachtens de gemeenschappelijke regeling tussen de federale Regering en de deelstaten ter verbetering van de regionale economische structuren waarvan het 22e algemene plan recentelijk door de Commissie is goedgekeurd (1), en een fiscale investeringspremie van 1 259 000 DM met een intensiteit van 8,14 % krachtens de regeling waarvan de verlenging door de Commissie eveneens recentelijk is goedgekeurd (2). Bij beide regelingen blijft de steunintensiteit onder de door de Commissie toegestane niveaus.

Aangezien de steun ten goede zou komen aan een producent van synthetische vezels, kan zij echter slechts verenigbaar worden geacht met de gemeenschappelijke markt mits de voorwaarden waaronder het handelsverkeer plaatsvindt daardoor niet zodanig worden veranderd dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad.

Sinds 1977 gelden beperkingen ten aanzien van steun aan de synthetische vezelindustrie. De huidige versie van de Kaderregeling betreft de produktie en texturisering van vier vezels — polyester, polyamide, acryl en polypropyleen — ongeacht het uiteindelijke gebruik, alsmede polymerisatie ervan in zoverre deze bewerking op machineniveau in de vezelproduktie geïntegreerd is. In de Kaderregeling is duidelijk bepaald dat de goedkeuring van steunvoornemens ten behoeve van producenten van synthetische vezels afhankelijk is van een aanzienlijke vermindering van de produktiecapaciteit van de begunstigde. SST produceert momenteel zelf geen synthetische vezels zodat een capaciteitsbeperking onmogelijk is. De steun voldoet derhalve niet aan de vereisten van de Kaderregeling. Evenmin verstrekten de Duitse autoriteiten uitvoerige argumenten ter ondersteuning van hun standpunt dat artikel 92, lid 2, onder c), van toepassing zou zijn op de voorgenomen steun. Aangezien het een nieuwe investering betreft en onvoldoende overtuigende bewijzen van het tegendeel voorhanden zijn, blijken er geen argumenten te zijn die aantonen dat bijkomende steun bovenop de steun krachtens door de Commissie op grond van artikel 92, lid 3, goedgekeurde regelingen vereist is om de economische nadelen van de deling van Duitsland te compenseren. Derhalve is artikel 92, lid 2, onder c), niet van toepassing.

Onverminderd de Kaderregeling erkent de Commissie evenwel de unieke en uitzonderlijke structuur van de synthetische vezelindustrie van de voormalige Duitse Democratische Republiek. De Commissie aanvaardt in het bijzonder dat de industrie was samengebracht onder de controle van één houdstermaatschappij, het Chemiefaserkombinat, dat uitdrukkelijk de aard en het niveau van de investeringen in de industrie bepaalde alsmede de locatie van de produktie-installaties ; tevens erkent de Commissie dat de industrie eerder in overeenstemming met politieke doelstellingen dan met de marktbeginselen diende op te treden.

De Commissie erkent eveneens de inefficiëntie en het gebrek aan concurrentievermogen van de synthetische vezelindustrie in de voormalige Duitse Democratische Republiek hetgeen een gevolg was van het beperkende kader van een planeconomie en het gebrek aan contacten met commerciële markten, alsmede de daaruit voortvloeiende behoefte aan herstructurering.

(1) Nog niet gepubliceerd in het Publikatieblad.
(2) PB nr. C 71 van 13. 3. 1993, blz. 6.

Voorts erkent de Commissie de specifieke bijdrage die de investering ten behoeve waarvan regionale steun is voorgesteld, zou leveren tot de samenhang van de Gemeenschap. Zij zou meer bepaald 80 banen creëren in een gebied dat zwaar heeft geleden onder de afbouw van de werkgelegenheid sinds de eenmaking van Duitsland en dat behoort tot de regio's die vanaf 1994 in aanmerking komen voor steun krachtens doelstelling 1 van de Structuurfondsen.

In het licht van de sociaal-economische situatie (het per capita BBP/KKS is aanzienlijk lager dan 75 % van het communautaire gemiddelde) kan Thüringen worden aangemerkt als een gebied dat in aanmerking komt voor regionale steun krachtens artikel 92, lid 3, onder a), van het Verdrag.

Derhalve is de Commissie bereid rekening te houden met de strategie ter herstructurering van de synthetische vezelindustrie in de voormalige Duitse Democratische Republiek bij de beoordeling van het steunvoornemen ten behoeve van SST in het licht van het algemeen belang bij de verbetering van de bezettingsgraad van de produktiecapaciteit van synthetische vezels in de Gemeenschap via capaciteitsvermindering.

Tussen 1978 — het eerste jaar waarin steun aan de synthetische vezelindustrie in de Gemeenschap aan beperkingen was onderworpen — en 1992 werd de totale capaciteit van de industrie met ongeveer 25 % afgebouwd naarmate producenten van synthetische vezels die soms staatssteun genoten, overgingen tot herstructureringen of omschakelden naar andere activiteiten. Bij de beperking werd geen rekening gehouden met het effect van de toevoeging van de capaciteit van de voormalige Duitse Democratische Republiek na 1 juli 1990, dag van de economische en monetaire eenmaking van Duitsland. Evenmin werd rekening gehouden met de wijzigingen van de produktiecapaciteit van polypropyleenvezel die, zoals eerder is opgemerkt, in overeenstemming met de Comecon-akkoorden niet werd geproduceerd in de voormalige Duitse Democratische Republiek.

In de genoemde periode steeg de communautaire gemiddelde bezettingsgraad van de produktiecapaciteit van synthetische vezels waarop de Kaderregeling betrekking heeft, van ongeveer 63 % in 1977 tot ongeveer 82 % in 1989. De gemiddelde bezettingsgraad is sindsdien gedaald tot 80 % hetgeen gedeeltelijk te wijten is aan de hereniging van Duitsland en aan de toevoeging van de produktiecapaciteit van de voormalige Duitse Democratische Republiek die in het Chemiefaserkombinat onder communistische controle stond.

De Commissie erkent dat het beleid inzake herstructurering van de synthetische vezelindustrie in de voormalige Duitse Democratische Republiek, waarvan de betrokken investering deel uitmaakt, zal leiden tot een netto capaciteitsvermindering van 25 %, hetgeen de totale capaciteit beperkt van 192 000 ton tot 143 075 ton. Aangezien tussen 1977 en 1992 een vergelijkbare beperking werd verwezenlijkt in de rest van de Gemeenschap, is dit een aanzienlijke vermindering en derhalve in het algemeen belang.

In het licht van deze overwegingen en onverminderd de Kaderregeling is de Commissie tot de slotsom gekomen dat de voorgenomen steun ten behoeve van SST als specifiek onderdeel van de strategie ter herstructurering van de synthetische vezelindustrie in de voormalige Duitse Democratische Republiek, die een beperking van de capaciteit tot 143 075 ton tot gevolg zal hebben, verenigbaar is met de gemeenschappelijke markt,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

Het verlenen van steun voor een totaal bedrag van 4 669 000 DM ten behoeve van SST-Garngesellschaft mbH met het oog op de bouw van installaties voor de produktie van polyesterstapelvezel is verenigbaar met de gemeenschappelijke markt en kan in aanmerking komen voor de maatregelen die zijn vastgesteld in de gezamenlijke regeling tussen de federale Regering en de deelstaten ter verbetering van de regionale economische structuren, alsmede voor de regeling inzake fiscale investeringspremies.

Artikel 2

Deze beschikking is gericht tot de Bondsrepubliek Duitsland.

Gedaan te Brussel, 21 december 1993.

Voor de Commissie

Karel VAN MIERT

Lid van de Commissie